

Vuoden 2024 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026

Kaupunginhallitus 23.10.2023 § 224

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvollisuudet. Valtuuston on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarvio koostuu yleisperusteluista, käyttötalous- ja investointiosista, sekä tuloslaskelma- ja rahoitusosista.

Kaupunginhallitus päätti kesäkuussa 2023, ettei vuodelle 2024 anneta talousarvioraamia. Kaupunginhallitus antoi hallintokunnille talousarvion teknisen valmisteluohjeen. Valmisteluohjeen mukaan Oriveden kaupungin talouden tasapainon säilymiseksi on huomioitava, että

- palvelutasoa ei tule lisätä ilman lain velvoitetta,
- uusia vakansseja ei perusteta, mahdolliset esitykset käsitellään tapauskohtaisesti,
- toimintatapoja tulee arvioida tehokkuuden näkökulmasta ja tuottavuutta on parannettava hallinnossa, tukipalveluissa ja palvelutuotannossa.

Valmisteluohjeessa on henkilöstökuluihin vuodelle 2024 varattu 2,5 %:n korotusvaraus (vuoden 2023 kesäkuun palkkatasoon verrattuna) ja molemmalle taloussuunnitelmavuodelle 2,0 % voimassa olevien työehtosopimusten mukaisesti. Muiden menojen osalta noudatetaan pääsääntöisesti 0-linja.

Lautakunnat ovat käsitelleet vuoden 2024 talousarvioehdotuksensa. Lautakuntien esitysten mukaan vuoden 2024 talousarvion toimintakatteet vuoteen 2023 verrattuna ovat seuraavat:

milj. euroa	TA 2024	TA 2023	Muutos, %
Kaupunginhallitus	-4,75	-4,68	1,5
Lasten ja nuorten ltk	-16,69	-15,84	5,4
Hyvinv. ja el.laatu ltk	-3,64	-3,32	9,5
Tekninen ltk	0,12	1,18	-89,8
Toimintakatteet yht.	-24,96	-22,66	10,1

Lautakuntien esitysten jälkeen on kaupunginjohtajan esitykseen tehty palkkoihin vielä 0,8 %-yksikön korotus, jolla talousarvion valmisteluohjetta on tarkennettu. Lisäksi teknisen lautakunnan päättämien sisäisten vuokrien määräytymistä ja tasoa on tarkastettu.

Kaupunginjohtajan esitykseen on huomioitu verotulojen, valtionosuuksien ja rahoituskulujen taso syyskuun 2023 tilannetta vastaavaksi. Käytettävissä

olevien ennakkotietojen perusteella verotulojen arviota on laskettu Kuntaliiton ennustekehikon mukaiseksi.

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotukseen perustuvat tulos- ja rahoituslaskelmat sekä investointisuunnitelma vuosille 2024-2026 ovat työtilassa liitteenä kokoukseen osallistuville.

Tuloslaskelman toimintatuotot ovat 10,92 milj. euroa, jossa on vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 1,7 %. Toimintakulut ovat 35,92 milj. euroa ja kulut lisääntyvät edellisvuodesta 6,2 %. Merkittävimmät lisäykset ovat henkilöstökuluissa sekä vuokrissa. Tuloslaskelman toimintakate on 24,96 milj. euroa ja se kasvaa 10,1 %.

Verotuloja on arvioitu saatavan 20,7 milj. euroa ja ne vähenevät 1,0 %:a edellisvuodesta. Valtionosuudet ovat 5,4 milj. euroa ja niissä on 3,8 %:a kasvua edellisvuoteen.

Vuosikatetta muodostuu 0,58 milj. euroa. Kaupungin pysyvistä vastaavista aiheutuu poistoja 3,28 milj. euroa ja lisäksi varaudutaan 0,2 milj. eurolla Tähtiniemikodin arvonalennuksiin. Tuloslaskelma osoittaa alijäämää 2,84 milj. euroa.

Taloussuunnitelmakausien 2025-2026 ovat myös alijäämäisiä 2,62 milj. euroa vuonna 2025 ja 2,26 milj. euroa vuonna 2026.

Nettoinvestoinnit vuonna 2024 ovat 4,03 milj. euroa ja merkittävimmät investointikohteet ovat uimahallin pesu- ja pukutilojen kunnostus sekä erilaiset kunnallistekniset investoinnit. Merkittävin taloussuunnitelma-kauden rakennusinvestointi on Rovastinkankaan koulun laajennus, jonka rakentamisen kokonaiskustannusarvio ilman irtaimen omaisuuden hankintoja on 7,25 milj. euroa.

Koska tulorahoituksen kautta investointeihin ja lainanlyhennyksiin jää katetta erittäin vähän, tulee em. erät rahoittaa lähinnä uutta lainaa ottamalla. Rahoituslaskelman mukaan uutta lainaa nostetaan vuonna 2024 7,0 milj. euroa, 8,0 milj. euroa vuonna 2025 ja 9,0 milj. euroa vuonna 2026.

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen mukaiset laskelmat tuodaan hallitukselle tiedoksi ja varsinainen talousarvion ja -suunnitelman käsittely tuodaan 13.11.2023 kokoukseen. Yhteistyötoimikunta käsittelee kaupunginjohtajan talousarvioehdotusta kokouksessaan 31.10.2023 ja heiltä pyydetään lausunto siten, että se on kaupunginhallituksen käytettävissä talousarvion käsittelyssä.

Toimivalta	kuntalaki 110 §, hallintosääntö 84 §
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus 1. merkitsee vuoden 2024 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2024-2026 laskelmat tiedoksi ja 2. toteaa, että talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2024-2026 käsitellään ja tehdään ehdotus valtuustolle 13.11.2023 kokouksessa.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Sini Kahilaniemi poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana kello 17.24.

Yhteistyötoimikunta 31.10.2023 § 37
540/02.02.00.01/2023

Valmistelija Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala
Talous- ja hallintojohtaja esittelee asiaa kokouksessa.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Päätösehdotus Merkitään selostus tiedoksi. Henkilöstöjärjestöt voivat toimittaa lausuntonsa talousarviosta ja -suunnitelmasta 10.11.2023 klo 10 mennessä hyvinvointijohtajalle sekä talous- ja hallintojohtajalle.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.
Merkittiin, että talous- ja hallintojohtaja poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 14.55.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 245

Valmistelija Talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja
Henkilöstöjärjestöjen lausunto/lausunnot tallennetaan kaupunginhallituksen työtilaan viimeistään 10.11.2023.
Vuoden 2024 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026 on liitteenä. Talousarviolukuihin ei ole tehty muutoksia kaupunginhallituksen edellisen kokouksen jälkeen.
Taloussuunnitelman vuosille 2024-2026 ollessa merkittävästi alijäämäinen, tulee välittömästi talousarvion hyväksymisen jälkeen käynnistää kaupungin toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelman laatiminen. Toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelman laatimisesta tehdään erillinen päätös.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää hyväksyä ja esittää valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2024 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2026 liitteenä olevan esityksen mukaisesti.

Käsittely Puheenjohtajan esityksestä kaupunginhallitus hyväksyi liitteen mukaisen talousarvion käsittelyjärjestysehdotuksen.

Merkittiin, että hyvinvointijohtaja Tuija Peurala, kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila, tekninen johtaja Matti Vesava ja liikuntapäällikkö Roope Marski olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana.

Kaupunginjohtajan ja talous- ja hallintojohtajan puheenvuoron jälkeen kaupunginhallitus käsitteli vuoden 2024 talousarvion ja taloussuunnitelman 2024-2026, käyttötaloussuunnitelman 2024, investointisuunnitelman 2024 ja tytäryhtiöiden talousarvioehdotukset 2024 ja teki käsittelyn aikana seuraavat pöytäkirjamerkinnot:

- sivu 20: poistetaan tekstikohta "vuonna 2023 eduskuntavaalit" ja korjataan hallintosihteerin nimi Helena Lapista Jaana Toivaseksi.
- sivu 32: poistetaan ilmasto -sana kasvatus- ja opetuksen riskiarviosta
- sivu 37: poistetaan kappale "Palvelupäällikköllä..." tarpeettomana
- sivu 44: poistetaan "Pirkanmaan sairaanhoitopiiri..." tarpeettomana

Merkittiin, että liikuntapäällikkö Roope Marski poistui kokouksesta jäävinä käsittelyjärjestyksen asiakohdan 3.7 Konserniyhtiöiden tavoitteet päätöksenteon ajaksi.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen liitteenä olevan esityksen kokouksessa tehtyjen korjausten mukaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että henkilöstöjärjestöiltä ei ollut tullut lausuntoa annettuun määräaikaan mennessä.

Merkittiin, että kaupunginvaltuuston II puheenjohtaja Sini Kahilaniemi poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana kello 17.21.

Kaupunginvaltuusto 27.11.2023 § 86
540/02.02.00.01/2023

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy vuoden 2024 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2026 liitteenä olevan esityksen mukaisesti.

Käsittely

Kokouksen puheenjohtajana tämän pykälän osalta toimi kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Marjo Mäkinen-Aakula.

Puheenjohtajan esityksestä kaupunginvaltuusto hyväksyi liitteen mukaisen talousarvion käsittelyjärjestysehdotuksen.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jussi Viljanen ja kaupunginjohtaja Juha Kuusisto käyttivät puheenvuoron vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman käsittelyn pohjaksi.

Ryhmäpuheenvuorot käytiin seuraavassa järjestyksessä: KOK/Touko Sikala, SDP/Markku Kallio, KESK/Jyrki Tuomaala, PS/Mira-Bella Järviö, VAS/Reijo Kahelin ja VIHR/Miia Saarinen. KD ei ryhmäpuheenvuoroa. Ryhmäpuheenvuorot ovat pöytäkirjan liitteenä.

Ryhmäpuheenvuorojen jälkeen valtuusto kävi laajan yleiskeskustelun. Keskustelun jälkeen aloitettiin talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024-2026 yksityiskohtainen käsittely (sivut 2-19) ja käyttötaloussuunnitelman

investointiosan käsittely lautakunnittain (sivut 22-44). Tuloslaskelmaosa (sivu 20), rahoituslaskemaosa (sivu 21) ja vesihuoltolaitoksen tulos- ja rahoituslaskelma (sivu 45) käsiteltiin.

Konserniyhtiöt (sivut 46-47) käsiteltiin yhtiöittäin:

Oriveden Jäähalli Oy

Merkittiin, että Jyrki Tuomaala, Timo Malinen ja Roope Marski poistuivat esteellisinä (yhteisöjäävejä) paikaltaan asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Oriveden Kotikoivu Oy

Merkittiin, että Mira-Bella Järviö ja Minna Juuti poistuivat esteellisinä (yhteisöjäävejä) paikaltaan asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Orivesi-talo Oy ja Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma

Merkittiin, että Mira-Bella Järviö poistui esteellisenä (yhteisöjäävi) paikaltaan asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että pöytäkirja konserniyhtiöiden osalta tarkistettiin kokouksessa.

Merkittiin tiedoksi käyttötaloussuunnitelmaluonnos vuodelle 2024 tulosasluieittain (sivut 48-51), investointisuunnitelmaluonnos vuodelle 2024 hankeryhmittäin (sivut 51-54) ja tytäryhtiöiden talousarvioehdotukset vuodelle 2024 (sivut 55-58).

Päätös

Puheenjohtaja totesi kaupunginvaltuuston hyväksyneen talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024-2026 liitteenä olevan esityksen mukaisesti.

Talousarvio-taloussuunnitelmakirja säilytetään arkistossa omana sarjanaan.

Merkittiin, että talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja, hyvinvointijohtaja Tuija Peurala, kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila, tekninen johtaja Matti Vesava ja liikuntapäällikkö Roope Marski olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

Merkittiin, että varavaltuutettu Ulpu Siponen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana kello 15.30.